

Bibliografia

- E. Jeremin. — *Contribution a l'étude pétrographique des trois îles de l'Archipel Canarien. — Tenerife, La Palma, Gran Canaria.* — Bull. Soc. Fran. de Minéralogie, T. LVI, págs. 189-261, 4 láms., 4 figs. 1933.

Estudi petrogràfic, microgràfic i químic interessant que introdueix modificacions importants en la classificació de les roques d'aquestes illes i aporta noves dades sobre la seva constitució petrogràfica.

Predominen dos grups de roques volcàniques; les fonolites i les roques de fàcies basàltica; les tahitites i les ordanxites estan poc desenvolupades i les riolites són rares; el basament cristallí correspon únicament a les famílies de roques intrusives, els gabros i sienites nefelíniques.

A Tenerife abunden les fonolites, varietats vítrees i basanitoides.

A la Gran Canària les fonolites i tahitites i també basanites i basanitoides; és la única que té riolites i el basament el formen sienites nefelíniques.

A la Palma no hi ha fonolites i la illa està formada per ordanxites i basanitoides i el basament és de gabros.

El treball descriu en tres capítols la formació i evolució de les illes i les erupcions de data determinada; la descripció microgràfica i química de les roques i acaba fixant la seva probable successió.

Es difícil en una nota bibliogràfica breu donar una idea aproximada del treball i de les roques descrites minuciosament, però n'obstant, convé que sigui conegut. Les principals roques descrites són:

Riolites hipercalcines.—Laves amb quars individualitzat o sense, en aquest darrer cas solament es reconeix per l'anàlisi química o sigui que es troba en estat potencial o virtual per a distingir-lo del realment visible. Contenen minerals ferro-sòdics (egirina, amfibols sòdics), fenocristalls i microlits de feldespat, anortosa i egirina, en la pasta, vidre i microlits d'egina, amfibol sòdic i feldespat. Estructura fluidal i perlítica; químicament és del tipus químic dit pantelerita.

Fonolites.—Es caracteritzen per la presència d'algun o varis feldespatoïdes (nefelina, hauyina, analcima; no hi ha leucita a Canàries), associats a feldespats alcalins, pobres en elements colorejats (egirina, cossiterita).

Tahitites i Ordanxites.—Corresponen a les monçonites nefelíniques i exesites; es diferencien d'ambdós per la proporció d'ortosa en relació amb la plagioclasa.

Laves de fàcies andesítica.—Es caracteritzen per tenir dèficit de sílice, però la investigació microscòpica no acusa la presència de feldespatoïdes que es troben en estat potencial, i que per tant són varietats criptomorfes de tefrites-tefritoides.

Laves de fàcies basàltica.—Amb dèficit de sílice, però amb feldespatoïde

real i visible. Són basanites (amb feldespatoides visibles) basanitoides (amb feldespatoides virtuals) i limburgites, sense feldespat ni feldespatoides individualitzats.

Ankaralrites.—Aspecte de limburgita, però amb nefelina real, sense feldespat i riques en elements ferro-magnesiàns (augita, oliví i magnetita). Són de dos tipus, limburgítiques amb fenocristalls i microlits d'augita i oliví sobre vidre pardusc, i unes altres basàltiques (del tipus basalt nefelínic en la nomenclatura clàssica) amb oliví porfídic, augita microlítica granets de magnetita, laminetes de biotita sobre una base pecilítica de nefelina de vegades transformada en analcima.

Vidres volcànics.—Abunden en les tres illes; unes són riolítiques i altres fonolítiques. Les formes pumítiques i perlítiques són també freqüents. El color verd és degut a l'egirina i les que no en tenen són negres.

ASHAUER, H. — *Die östliche Endigung der Pyrenäen*. — Abhandlungen der Gesellschaft der Wissenschaft zu Göttingen. — Mathemat-Physikal. Klasse Heft, 10. Berlin, 1930, pp.

Es tracta d'un nou treball d'un dels deixebles de l'escola que dirigeix el professor Stille de la Universitat de Berlin i que d'un temps ençà es dedica assíduament a l'estudi tectònic dels plegaments alpidics de la Península Ibèrica.

L'autor, que s'ha passat prop d'un any al Pireneu català, estudia el tros comprès entre el Bergadà i la Mediterrània amb el triple objectiu de precisar les fases orogèniques pirinenques, l'estructura d'aquest fragment de la serralada i les connexions possibles de la seva extremitat oriental amb les restants serralades alpines. La part tectònica va precedida d'un primer capítol destinat a estratigrafia i paleogeografia i en el qual destaca la part destinada a l'estudi del cretàc i de l'eocèn. El mapa geològic a escala 1:300.000, editat amb la pulcritud a què ens té acostumats les publicacions de l'Acadèmia de Ciències de Göttingen, permet seguir perfectament la distribució de terrenys secundaris i terciaris, especialment la distribució de pisos triàsics i eocènics que encara no s'havia fet. Cal remarcar que la major part d'aquesta carta és original i molt distinta de les fetes anteriorment i, en els trossos coneguts per nosaltres, d'una gran precisió i exactitud. La comparació successiva dels distints talls geològics de cada terreny permet fer-se càrrec del sentit i de la importància de les transgressions i regressions marines. En el propi mapa apareixen clapes noves pertanyents a distints terrenys geològics i altres atribuïdes a una altra edat geològica de l'acceptada ordinàriament, com els conglomerats fins ara eocènics de la serra de Busa que vénen atribuïts al miocèn. Cal dir, però, que en la carta susdita deixen de figurar-hi, sens dubte per omissió, alguns afloraments ben coneguts, com el miocèn i pliocèn de l'Empordà i vores del Fluvià.

La part més interessant del treball és la que es refereix a tectònica. Quant a tectònica estàtica o estructural, el treball que ressenyem ve a completar un aspecte interessantíssim de la geologia pirenenca. Hom